

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Paveldėjimas>Teisių in rem pritaikymas

Teisių in rem pritaikymas

Rumunija

1 Kokios teisės in rem galėtų kilti iš paveldėjimo pagal šios valstybės narės teisę?

Paveldėjimo būdu gali būti įgyjama ne tik nuosavybės teisė į visą ar dalį turto, bet ir šios daiktinės teisės:

1. Užufukto teisė
2. Panaudos teisė
3. Teisė į gyvenamąją patalpą
4. Užstatymo teisė
5. Servituto teisė

Pagal Rumunijos teisę teisiniam įpėdiniams neleidžiama paveldėjimo atveju pasirinkti turto dalies, į kurią jie įgytų teisę, arba užufukto teisės į turtą. Užufukto teisė, panaudos teisė ir teisė į gyvenamąją patalpą, kuriomis naudojasi fizinis asmuo, galioja ne ilgiau negu iki jas turinčio asmens mirties ir išnyksta jam mirus, todėl jų negalima įgyti paveldėjimo būdu, o tik pagal nuostatą *mortis causa*. Kalbant apie naudojimąsi šiomis teisėmis ir kitomis daiktinėmis teisėmis, asmuo, iš kurio šios teisės kildinamos, gali nustatyti tam tikrus apribojimus.

Be to, jeigu mirusysis buvo daiktinės garantijos (kilnojamojo ar nekilnojamojo turto hipotekos, įkeitimo ir kt.) turėtojas, ši teisė bus perduodama paveldėjimo būdu ir dėl jos bus galima pateikti užtikrintą reikalavimą.

Ypatinga padėtis susidaro, kai pergyvenęs sutuoktinis neturi daiktinės teisės naudotis patalpa. Atsiradus palikimui, toks asmuo naudoja teisę teisėtai gyventi patalpoje, kurioje jis gyveno su dabar mirusiu asmeniu, jeigu atitinkama patalpa priklauso paveldimam turtui, tačiau yra tikimybė, kad kiti paveldėtojai tam tikromis aplinkybėmis reikalaus apriboti teisę gyventi patalpoje arba reikalaus pakeisti gyvenamąją vietą. Tokiomis sąlygomis įgyta teisė į gyvenamąją patalpą pergyvenęs sutuoktinis negali naudotis siekdamas piniginės naudos, nes jis neturi teisės, pavyzdžiui, patalpą išnuomoti. Teisė į gyvenamąją patalpą išnyksta, kai patalpa pradeda naudotis bendrai, tačiau ne anksčiau negu praėjus vieniems metams nuo palikimo atsiradimo. Ši teisė išnyksta net ir nepasibaigus vienų metų laikotarpiui, jeigu pergyvenęs sutuoktinis sudaro naują santuoką.

2 Ar šios teisės in rem įregistruojamos teisių į nekilnojamąjį ar kilnojamąjį turtą registre ir, jei taip, ar toks įregistravimas privalomas? Kuriame registre (-uose) jos įregistruojamos ir kokie yra įregistravimo reikalavimai ir tvarka?

Apskritai paveldėjimas visiškai įsigalioja nuo palikimo atsiradimo dienos dėl pačios teisių turėtojo mirties, o paveldėjimo įregistruoti registre nebūtina.

Pagal Civilinį kodeksą paskelbimas įregistruojamas žemės registre (rum. *cartea funciară*), Elektroniniame kilnojamojo turto užtikrinimo priemonių archyve (*Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare*), įmonių registre ir kitomis teisės aktuose numatytais paskelbimo formomis. Šiuo metu įregistravimu registre paprastai teisė nesukuriama, o veikiau užtikrinamas registruotų teisių paskelbimas ir galimybė jas apginti.

Daiktinių teisių į nekilnojamąjį turtą įregistravimu žemės registre teisė nesukuriama, ji sukuria tik kiekviename administraciniame-teritoriniame vienetė atlikus kadastrinį darbą ir pagal prašymą arba institucijos iniciatyva patikrinus atitinkamo nekilnojamojo turto sklypo duomenis. Tačiau pagal Civilinį kodeksą net ir tokiu atveju iš paveldėjimo kylančios daiktinės teisės įgyjamos jų neįregistravus žemės registre. Vis dėlto įregistruoti jas žemės registre reikės, nes tik tada paveldėtojas įgis disponavimo *inter vivos* teises: teisę parduoti, dovanoti, suvaržyti hipoteka ir kt.

Paskelbimo tikslais daiktinės teisės įregistruojamos ir kituose registruose (pavyzdžiui, Elektroniniame kilnojamojo turto užtikrinimo priemonių registre, jeigu paveldėjimo būdu perduodamas užtikrintas reikalavimas), jeigu perduota teisė taip pat buvo įregistruota.

Įrašai registruose daromi remiantis dokumentu, kuriuo nustatomas įpėdinio statusas (paveldėjimo pažymėjimu, teismo sprendimu), taip pat, prireikus, įregistruojamos palikimą sudarančios teisės ir turtas.

3 Kokios pasekmės yra siejamos su teisių in rem įregistravimu?

Įrašai registruose daromi paskelbimo tikslais, taip pat siekiant užtikrinti galimybę apginti teises prieš trečiąsias šalis. Dėl daiktinių teisių į paveldėjimo būdu įgyto nekilnojamojo turto įregistravimo žemės registre poveikio žr. pirmiau pateiktą atsakymą.

4 Ar yra nustatytos specialios taisyklės ir tvarka, skirtos teisėms in rem, į kurią asmuo turi teisę pagal paveldėjimą taikytiną teisę, pritaikymui, jeigu valstybės narės, kurioje remiamasi teise, teisėje tokia teisė in rem nėra žinoma?

Remiantis Įstatymo Nr. 206/2016 nuostatomis, prašymus pritaikyti daiktines teises pagal to paties reglamento 31 straipsnį nagrinėja teismai (*tribunali*).

Paskutinis naujinimas: 01/08/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.